

DET HAR ALDRIG VÆRET SJOVERE

Ungtyre, islandske heste, planteavl, økologisk gødning, madaffald og nye familie-medlemmer. Der er nok at tage fat på for landmand Bo Juncher Nielsen. Og det gør han så. Mens han hygger sig og konstaterer, at økonomien er bedre end nogensinde.

Den udsigt bliver man
aldrig træt af ...

lyder det fra Bo Juncher Nielsen, mens han læner sig tilbage og kigger ud over det smukke landskab, der gør sig til i sommertøj og klare farver. Og der, ned til Ådalen mellem Randers og Viborg, skulle han egentligt have siddet og nydt sit otium. Troede han da.

- Faktisk har jeg aldrig haft så meget at se til. Vi har gang i så mange spændende ting, og det hele går gennem mig. Men jeg nyder det, og jeg har ikke fortrudt vores valg et sekund, forklarer Bo. Men hvad det, han ikke fortryder, vender vi tilbage til. Først et blik på historien.

Fra grise til heste – og social bæredygtighed

I 1983 købte Bo landbruget, hvor han i dag bor sammen med sin familie. Dengang var det en konventionel landbrugsproduktion med 120 årssøer, og med et par udvidelser undervejs var han i 1999 oppe på 450 årssøer. Samme år omlagde han markbruget til økologi, mens svineproduktionen fortsatte konventionelt. Indtil 2010, hvor der igen skulle ske noget nyt.

- Jeg stod med valget mellem at udvide endnu en gang, eller at udleve min drøm om at leve af heste. Og det blev det sidste. Vi lukkede svineproduktionen og byggede staldene om til 125 heste med produktion af 20 islandske føl om året, fortæller Bo.

Og hestene blev endnu et skridt på Bos vej mod en mere bæredygtig virksomhed.

- Bæredygtighed er mange ting, og for mig er den sociale bæredygtighed også meget vigtig. Min datter står for hestedelen, hvor vi også har turridning, og min svigersøn, der var træt af sit tidligere job, er også en del af virksomheden i dag. Det giver god mening, at hele familien er samlet omkring det, siger Bo, der også glæder sig over det første barnebarn, der allerede er hoppet i sadlen. Og familien vokser på flere måder.

- Vi har taget en hestepige til os, der var skoletræt og havde det meget svært. I dag bor hun i en lejlighed her hos os og klarer sig selv, samtidig med, at hun klarer første forløb på landbrugsskolen. Lige nu er hun på sin første rejse i udlandet med en veninde. Det er en kæmpe succes, som vi er meget glade for at bidrage til, smiler Bo med slet skjult stolthed.

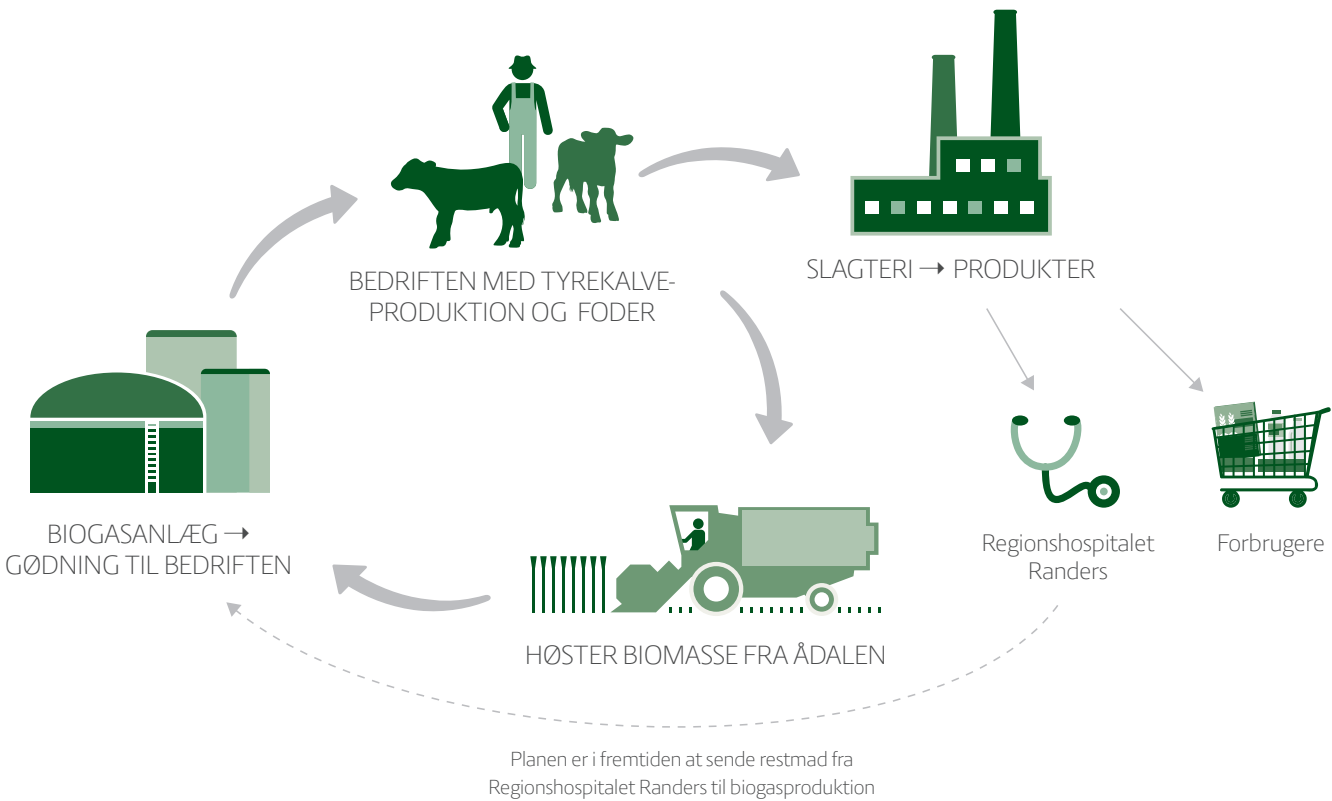

Fra eng til Foulum – og tilbage igen

Bo er også formand for producentsammenslutningen Bio M, der består af en håndfuld økologiske planteavlere. Da gruppen blev stiftet i 2010, var det med fokus på at fjerne næringsstoffer fra Ådalen til gavn for vandmiljøet.

- Lidt som i gamle dage ville vi tage nogle næringsstoffer fra engene op i stalden til køerne. Og så tilbage til engene igen gennem køernes maver. Både miljømæssigt og økonomisk bæredygtigt, forklarer Bo.

Men i løbet af processen blev gruppen opmærksom på den gødningsværdi, der kom ud af processen. I dag høster Bio M 400-600 tons hø til biogas i Ådalen – herefter transporteres rundballerne til Foulum, der fra 15. september til 15. december forarbejder afgrøderne og returnerer gødning med en høj udnyttelsesprocent og en økologiandel på 40 %. Der produceres cirka 7.500 m3 afgasset gylle, hvor Bo modtager cirka 3.000 m3 af dem.

- Den cirkulære indsats her udgør den store økonomi på bedriften. Vi lejer engene i området til 2.300 kr. pr. hektar. Vi tager risikoen for en eventuel dårlig høst eller andet, men vi tager også støtten, fortæller Bo, der høster kornafgrøder, ærter, grovfoder til hestene og kalvene og kløvergræs til hestene.

Mere økologisk gødning?

Næste skridt er at undersøge, om det er økonomisk bæredygtigt at tage ansvaret for at skaffe grøntmasse til den nye reaktor, Foulum påtænker at bygge. Anlægget vil få en samlet kapacitet på 30.000 tons økologisk gylle.

- Det vil gå fra at være ok forretning til at være en meget god forretning, hvis der på sigt bliver indført yderligere begrænsninger på, hvor meget konventionel gødning, økologer må bruge, hvis det ikke endda bliver helt udfaset. Så det er klart noget, der skal overvejes og regnes på, fastslår den alsidige landmand.

Ungtyre fra Thise

At være kontraktavler for Thise er også en del af hverdagen for Bo. Han køber økologiske jerseykalve, når de er 2 måneder gamle og foder dem op til en slagtevægt på 170 kg, når de er mellem 12 og 15 måneder.

- Thise har lavet en stor indsats for, at kalvene ikke bliver aflivet ved fødslen, og det giver god mening for mig at støtte det, og jeg nyder at se kalvene have det godt og vokse sig store, forklarer Bo, der står for produktionen af halvdelen af Thises tyrekalve. Resten produceres af en god håndfuld mindre producenter.

- I fremtiden vil vi vente, til dyrene er fire måneder, så vi kan styre deres sundhed bedre. Ellers er det for stor en udgift, forklarer Bo, der dog håber, at indsatsen kan fortsætte: - Aflivning af kalve er en skidt historie for branchen, og den skal vi simpelthen have gjort noget ved.

Madaffald fra Regionshospitalet Randers

Madspild og cirkulær økonomi er en anden ting, Bo gerne vil gøre noget ved. Derfor går Bio M-gruppen, i et projekt med SEGES, med tanker om at genanvende alt madaffald fra Regionshospitalet Randers, der serverer 100 % økologisk mad for sine patienter. Og der er tale om en god portion madrester om året – 200 tons bliver det til.

3 GODE RÅD FRA BO

1 Hold det så simpelt som muligt – ellers bliver det svært at skabe en ordentlig økonomi

2 Sørg for at have nogle gode aftaler om afsætning på plads fra begyndelsen

3 Find nogle gode samarbejdspartnere, du ved, at du kan arbejde sammen med

- Tanken er at indsamle madaffaldet i en container, hvor det laves om til pulp og transporteres til biogasanlægget i Foulum. Det gas, der kommer ud af den proces, skulle gerne kunne betale for transport og forarbejdningsudgifterne, og så har vi efterfølgende god, afgasset gødning, vi eksempelvis kan bruge til foderproduktion til tyrekalvene. Og måske kan vi endda slutte ringen ved at afsætte nogle gode kalvebøffer til hospitalet, forklarer Bo.

Næste skridt er at regne på, hvad det ville koste at hente næringsstofferne ud, og så skal teknologien være på plads. Det er blandt andet afgørende, at madaffaldet hydratiseres, hvilket vil sige opvarmes til 70 grader.

- Jeg har aldrig haft så travlt, men det er meget sjovere nu. Vi går og hygger os, og så er det en meget bedre forretning, slutter Bo og kigger hen mod føllet, der blev født en halv time tidligere. Endnu et familiemedlem er ankommet.

